

## Motion till riksdagen 2010/11:Fi238

av **Henrik von Sydow (M)**

# Mer öppna myndighetsdata

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av vilka villkor som i dag ställs vid utlämnande av handlingar från den offentliga förvaltningen för vidareutnyttjande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en granskning av de större informationsmyndigheternas informationsförsäljning i syfte att undersöka huruvida försäljningen omfattas av lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen eller inte.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga ett förtydligande av de registerförfattningar och registerlagar som gäller för områden där vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen kan antas vara efterfrågat eller av annat skäl intressant (t.ex. öppenhet och insyn).

## Motivering

Den 1 juli förra året trädde alliansregeringens lagförslag i kraft som syftar till att öka tillgången till myndigheters offentliga information. Till grund för lagstiftningen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen ligger det så kallade PSI-direktivet. Det syftar till att öppna för en växande informationsmarknad med nya svenska företag och nya Internettjänster, och det stärker möjligheterna att "nästa Google" kan utvecklas i Sverige.

När tillgången till offentlig information och data blir lättare och kostnaderna blir lägre – eller inga alls – öppnar vi för det digitala samhällets möjligheter. Företag som Hitta och Eniro är duktiga på att digitalisera, organisera och göra information användbar och sökbar. Entreprenören och innovatören Ted Valentin har också gått i bräschen för att starta nya företag och uppfinna nya

## Fel! Okänt namn på

webbtjänster utifrån offentlig information. Genom Ted Valentins utvecklade webbkartor kan vi direkt i våra mobiler se var någonstans lediga jobb finns att söka, var sushirestaurangen ligger i kvarteret eller hur långt det är till närmaste badbrygga.

Möjligheterna med att göra den offentliga informationen och datan sökbar är oändliga, och potentialen beskrivs som omfattande. Svenska myndigheter är i världsklass vad gäller att samla in uppgifter och information om vår samhällsutveckling. Den informationen kan ligga till grund för nya företag och för nya jobb – om den enkelt och billigt görs tillgänglig. Och det är just vad alliansregeringens reform syftar till; att stärka en marknad för svenska informationsentreprenörer och att fler företagare kan tillvarata Internetekonomin potential.

Ökad öppenhet och tillgång till myndigheters data är också en internationell reformtrend. Barack Obama har förstärkt öppenheten i USA kring den offentliga datan. David Camerons regering i Storbritannien visar att den tar frågan på allvar och ser potentialen för nya företag och jobb. Värdet på den samlade myndighetsdatan är också omfattande; marknaden för offentlig information i Europa värderas för upp mot 50 miljarder euro enligt en EU-studie.

Ingen lag är bättre än dess tillämpning och den politiska avsikten är klar; det ska bli billigare och lättare att komma åt myndigheternas data. Just detta är en viktigt pusselbit för att Sverige tillvaratar det digitala samhällets möjligheter, öppnar för nya jobb i Internetekonomin och att vi krattar i manegen för att nästa Google faktiskt ska kunna utvecklas här i Sverige.

Regeringen gjorde i propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175) bedömningen att statliga myndigheter som regel inte bör sälja varor och tjänster på marknaden. Detta gäller inte minst inom området vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Regeringen bör därför för de större informationsmyndigheterna göra en genomgång av vad som är myndighetsuppdraget och vad som kan överlätas till näringslivet att sköta. Näringslivet kan medverka till att informationen hos myndigheterna kommer till ökad användning och får en ökad spridning och nytta.

Myndigheterna kan i stället koncentrera sig på sina huvuduppgifter, där informationen (den offentliga) är ett resultat av deras ordinarie myndighetsuppgifter. Informationen kan sedan i sin tur komma till användning hos privata företag och skapa nya jobb och tjänster.

Finansdepartementets PSI-grupp fann att 18 myndigheter har avgiftsintäkter som kan härledas till verksamhet som avser vidareutnyttjande av information som kan omfattas av det s.k. PSI-direktivet. Emellertid är det inte säkert att dessa myndigheter har ytterligare informationsförsäljning som skulle falla under direktivets regler. Informationsförsäljningen i dessa myndigheter bör därför granskas, åtminstone för dem med störst intäkter.

Efter en genomgång av de största myndigheternas informationsförsäljning bör registerförfattningar (och i viss utsträckning registerlagar) ändras så att myndighetsuppgiften (som inte ska vara försäljning) blir tydlig och att möj-

**Fel! Okänt namn på**

ligheterna för vidareutnyttjare (vidareförädlare) också klart framgår. I dag framgår inte vidareförädlarens roll i författningarna, med den effekten att myndigheten själv tar på sig ett alltför stort ansvar för försäljning och distribution av offentliga data.

Uppgiften att gå igenom författningarna med det här nya synsättet, som baseras på de nya förutsättningar som PSI-lagen och ändringarna i konkurrenslagen om offentliga säljverksamhet innebär, bör kunna ske i samråd med E-delegationen. På så sätt kan de förslag om informationsförsörjningsmyndigheter som delegationen arbetar med anpassas till PSI-direktivets och PSI-lagens intentioner. Dessa intentioner innebär att distributionen och försäljningen av offentlig information ska ske genom användningen av kommersiella och icke-kommersiella vidareutnyttjare, inte genom att myndigheten bygger upp en egen förädling, försäljning och distribution.

Regeringen bör överväga ett förtydligande av de registerförfattningar och registerlagar som gäller för områden där vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen kan antas vara efterfrågad eller av annat skäl intressant (t.ex. öppenhet och insyn).

Intentionerna i lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen är tydliga. Syftet med denna lag är att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter. Lagen innehåller bestämmelser som avser att förhindra att myndigheter beslutar om sådana villkor för hur handlingar får användas som begränsar konkurrensen.

Det förefaller inte som om det har gjorts någon genomgång av vilka villkor som myndigheterna i dag använder. Därför bör regeringen göra en översyn av vilka villkor som i dag faktiskt används av myndigheterna när de lämnar ut information för vidareutnyttjande. Det för att säkerställa att det inte finns villkor som är i strid med lagen eller lagens intentioner. Det är också troligt att det finns villkor som är onödiga eller på annat sätt försvårar vidareutnyttjandet. Det gäller särskilt för småföretag och entreprenörer som har begränsade resurser att lägga på att kommunicera med myndigheter. Detta vore sätt att öppna för fler tjänster, fler nya företag och fler jobb.

Stockholm den 21 oktober 2010

*Henrik von Sydow (M)*